

Opgave 7 – Leefomgeving: De Waal bij Ewijk

Bij deze opgave horen de bronnen 18 en 19.

Hieronder staan een jaartal en drie begrippen die te maken hebben met het waterbeheer in Nederland door de tijd heen.

- a 1995
- b Tweede Deltacommissie
- c kanalisatie
- d Ruimte voor de Rivier

- 1p **25** Schrijf de letters van het jaartal en de drie begrippen in de juiste chronologische volgorde van vroeger naar later.

Gebruik bron 18.

Door de aanleg van kribben kwamen dijkdoorbraken als gevolg van ijssdammen niet meer voor.

- 2p **26** Leg dit uit.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

De laatste decennia zijn de kribben in de Waal aangepast. Hierdoor is de overstromingskans in de winter – als de Waal veel water afvoert – kleiner geworden.

- 3p **27** Geef
- de aanpassing die aan de kribben gedaan is om de overstromingskans te verkleinen;
 - twee oorzaken waardoor de Waal in de winter meer water afvoert dan in de andere seizoenen.

Gebruik bron 19.

Bij de herinrichting van de Ewijkse Plaat is gekozen niet het hele gebied af te graven, maar de herinrichting zo uit te voeren dat bij laagwater geulen droog komen te staan.

- 2p **28** Beredeneer vanuit de dimensie natuur waarom gekozen is niet de hele Ewijkse Plaat af te graven, maar in plaats daarvan geulen te graven.

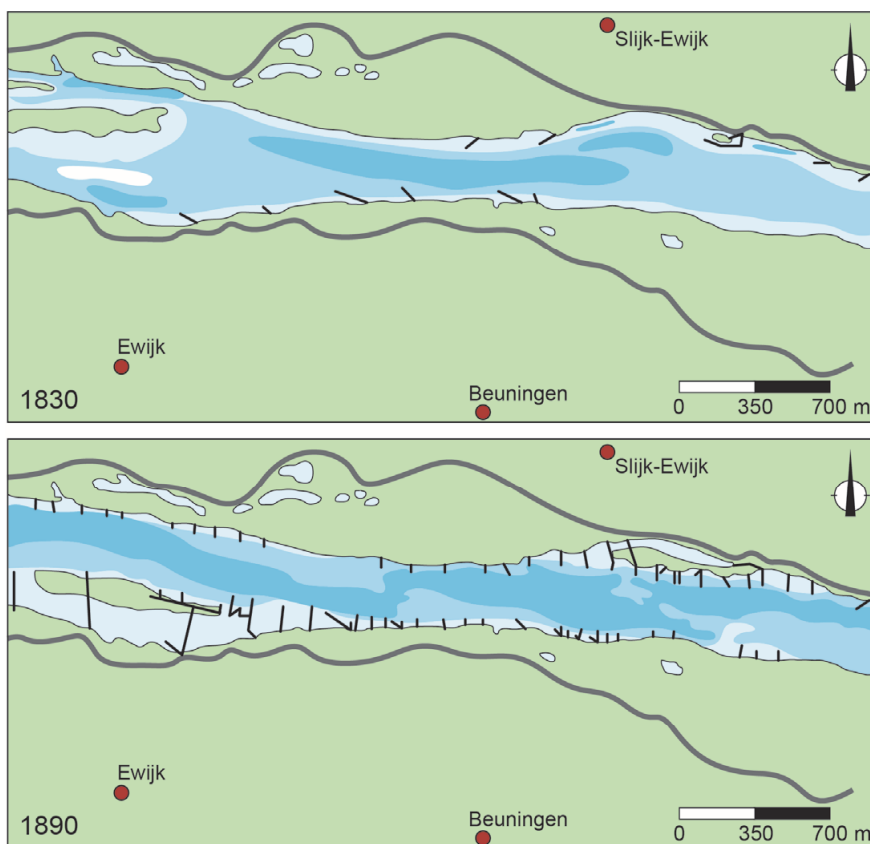
Opgave 7 – Leefomgeving: De Waal bij Ewijk

bron 18

Normalisatie van de Waal bij Ewijk

In de negentiende eeuw zijn delen van het rivierengebied een aantal keer overstroomd, doordat de dijken doorbraken. In strenge winters waren deze dijkdoorbraken vaak het gevolg van ijssdammen. Dat zijn ophopingen van opgestuwd drijfijis die de afvoer blokkeren. Tussen 1830 en 1890 werden de grote rivieren door de aanleg van kribben en strekdammen genormaliseerd. Dijkdoorbraken als gevolg van ijssdammen kwamen daarna niet meer voor.

Historische situaties van de Waal bij Ewijk, ten westen van Nijmegen

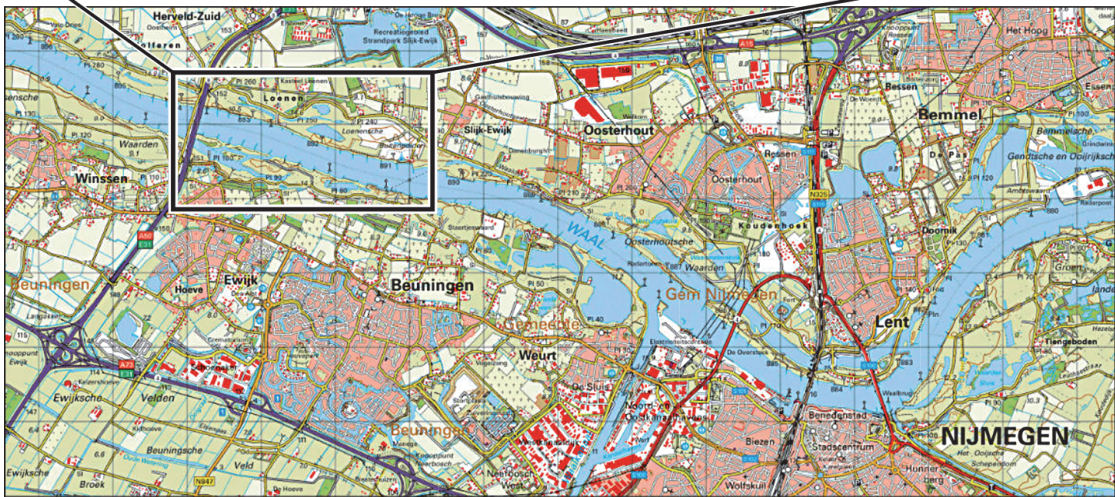
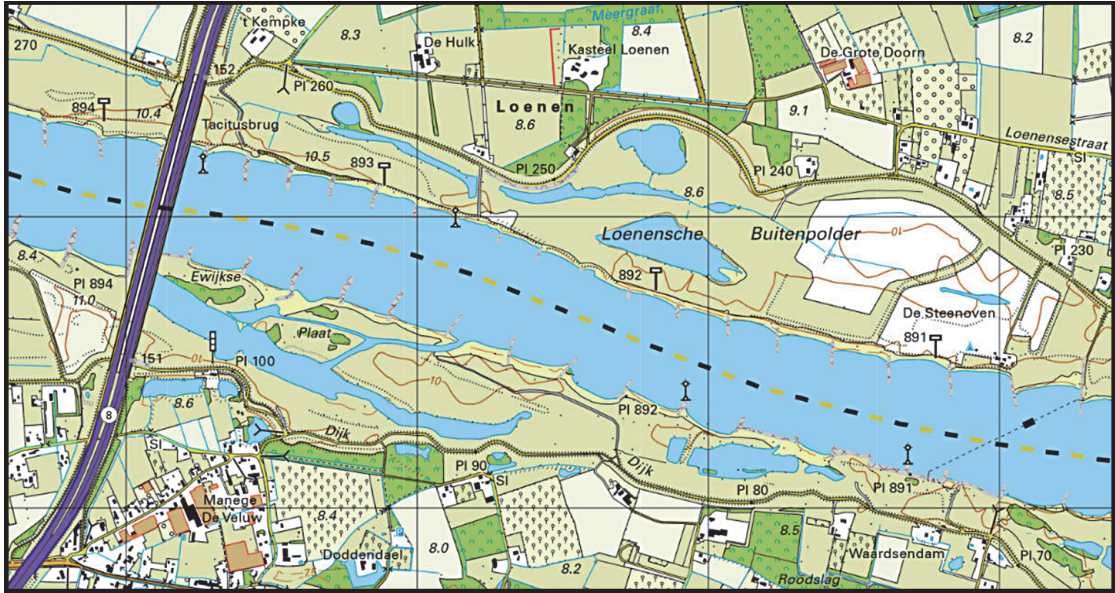
Legenda:

waterdiepte in m bij normale afvoer

0 - 1 1 - 2 meer dan 2 — dijk — krib

Hoogwaterveiligheid en natuurontwikkeling op de Ewijkse Plaat

Om meer ruimte voor de rivier te maken, zijn bij de Ewijkse Plaat maatregelen genomen. In eerste instantie zou de hele Ewijkse Plaat afgegraven worden, maar later is gekozen om geulen in de plaat aan te leggen. De aanleg van de geulen zorgt voor evenveel waterstandsdaling als het afgraven van de hele Ewijkse Plaat.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.